

Focal point meisjes- besnijdenis

Nieuwsbrief

In dit nummer ondermeer

De politiek over meisjesbesnijdenis

Verklaring VN organisaties

Quick scan Europese wetgeving

Interview met Soedanese sleutelpersonen

Fgm waarschuwingsbrief

Dit is de zesde nieuwsbrief van het Focal point meisjesbesnijdenis. Het volgende nummer verschijnt in september 2008. We nodigen iedereen die betrokken is bij dit onderwerp, van harte uit om bijdragen

te leveren. Wij ontvangen de kopij voor het volgende nummer graag vóór 30 augustus 2008. Onze gegevens vindt u in het colofon op de achterzijde van deze nieuwsbrief.

Van morele naar wettelijke meldplicht?

Het was al jaren niet meer voorgekomen: meisjesbesnijdenis als onderwerp in het Algemeen Overleg van de Tweede Kamer in Den Haag. Maar dit voorjaar stond het thema nadrukkelijk op de parlementaire agenda. Op 27 maart en 17 april debatteerden ministers en een groot aantal kamercommissies over het ingezette beleid van staatssecretaris Bussemaker.

Anleiding voor de vergaderingen was ondermeer de beleidsbrief 'Beschermd en Weerbaar' van de staatssecretaris. De nota voorziet in betere preventie, signalering en opvang rondom huiselijk geweld in het algemeen en besnijdenis van meisjes in het bijzonder. De kamerleden waren zeer te spreken over dit beleid en over de resultaten die geboekt zijn in de pilotgemeenten. Er was ook aandacht voor de wijze waarop plastisch chirurgen met dit thema om zouden moeten gaan en de vraag werd gesteld of deze beroepsgroep hierover richtlijnen moet vormen. Verder kwam de wens van een veroordeling aan bod. Een strafproces kan veel (media)aandacht genereren wat weer een preventieve werking zou hebben. Sommige parlementariërs kijken met enige afgunst naar Frankrijk, waar de laatste jaren

37 mensen zijn veroordeeld in verband met meisjesbesnijdenis. Cijfers van het laatste kwartaal van 2007 laten zien dat er bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) 22 consultatievragen zijn gesteld en 15 meldingen zijn gedaan. Zes meldingen kwamen bij de Raad voor de Kinderbescherming terecht. Veel kamerleden vroegen zich af waarom die meldingen tot nu toe niet hebben geleid tot een veroordeling.

Enkele resultaten van de besprekingen

- 1 Staatssecretaris Bussemaker heeft een prevalentieonderzoek toegezegd. Er zal onderzocht worden in hoeverre het besnijden van meisjes voorkomt en in hoeverre er in Nederland vrouwen wonen die besneden zijn.
- 2 Het ministerie van vws onderzoekt op welke wijze er wordt omgegaan met meldingen van meisjesbesnijdenis bij het AMK.
- 3 De staatssecretaris is van mening dat er nu een morele meldplicht is, en dat de voor- en nadelen van een meldplicht uitgezocht zullen worden. Dat was voor kamerlid Arib (PvdA) niet voldoende. Zij heeft een ondersteunde motie ingediend waarin staat.
 - a dat de Tweede Kamer voor 1 september 2008 geïnformeerd zal worden welke acties er zijn ge- verder op • pag 2

nomen naar aanleiding van de meldingen bij het AMK, en **b** dat Arib voor 1 september 2008 geïnformeerd wil worden over de mogelijkheid tot invoering van een meldplicht voor kindermishandeling.

4 Kamerlid Agemda (PVV) heeft een motie ingediend over zowel de werkwijze van het AMK als het stimuleren van tips om vrouwelijke genitale verminking op te sporen: ze verzoekt de regering te bewerkstelligen dat de politie tipgeld kan en gaat uitloven. De staatssecretaris was van mening dat tipgeld overbodig is; en dat door middel van de motie van Arib al toegezegd is dat het werkproces van het AMK met betrekking tot meldingen onderzocht zal worden.

5 De staatssecretaris wil met Pharos een conferentie organiseren over medische gevolgen. De resultaten van deze conferentie dienen als voeding voor vervolgprojecten. Ook de resultaten vanuit de pilotgemeenten dienen als basis voor vervolgbeleid.

6 De staatssecretaris heeft aangekondigd op werkbezoek naar Frankrijk te gaan, om daar zelf te onderzoeken waarom daar wél veroordelingen plaatsvinden.

Op kamerlid Agema van de PVV na was iedereen zeer te spreken over het beleid. Zonder uitzondering vinden alle kamerleden vrouwelijke genitale verminking een zeer belangrijk thema. Minister Rouvoet benadrukte enkele malen de wijze waarop kindermishandeling wordt aangepakt. Het onderwerp staat bij dit kabinet hoog op de agenda. Ook hij en de minister van Justitie willen graag onderzoeken of het invoeren van een meldplicht kan bijdragen aan de bescherming van kinderen. De kritiek van Agema over de kwaliteit van de AMK's verwerpt hij.

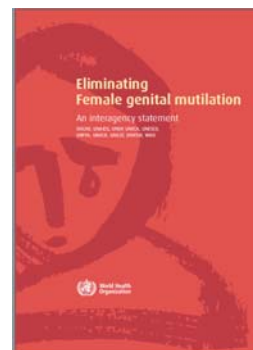
De beleidsbrief is te vinden op de website meisjesbesnijdenis.nl, in het nieuwsbericht 'Opsporing meisjesbesnijdenis verloopt moeizaam'. Nieuwe ontwikkelingen naar aanleiding van de besprekingen worden in de actualiteitenrubriek van deze website gepubliceerd. ●

Tien grote VN organisaties nemen stelling

Tien grote organisaties van de Verenigde Naties, waaronder UNESCO, UNHCR en WHO hebben een gezamenlijke verklaring (*Interagency Statement*) opgesteld. Het document *Eliminating female genital mutilation (vrouwelijke genitale verminking-vgv- uitbannen) moet de bestrijding van meisjesbesnijdenis wereldwijd een extra impuls geven.*

De verklaring beschrijft in niet mis te verstane woorden in welk kader de praktijk van meisjesbesnijdenis moet worden beschouwd: 'In elke samenleving waar vrouwelijke genitale verminking plaatsvindt, is het een manifestatie van gender-ongelijkheid, diep verankerd in de sociale, economische en politieke structuren. Zoals de nu afgezworen voetbinding in China en de praktijk van bruidsschatten en kindbruidjes, vertegenwoordigt vrouwelijke genitale verminking de maatschappelijke controle over vrouwen'. Het document stelt dat meisjesbesnijdenis een sociale conventie is, en dat bestrijding ervan in die hoedanigheid aangepakt moet worden. De verklaring bevat de meest recente prevalentiegegevens in Afrika en geeft een overzicht van *lessons learned*. Het rapport legt uit waarom meisjesbesnijdenis in strijd is met mensen-

rechten, en onderbouwt dit met een opsomming van internationale verdragen. Het verdrag van de Rechten van het Kind wordt genoemd, maar ook bijvoorbeeld het verdrag rondom Economische, Sociale en Culturele Rechten. Een hoofdstuk wordt gewijd aan de redenen waarom meisjesbesnijdenis gecontinueerd wordt wat daarvan de gevolgen zijn. Hierop volgt een overzicht van methodieken en in welke gevallen deze het meest succesvol zijn. De methodieken zijn gericht op het veranderen van een sociale conventie, hetgeen altijd een moeizaam proces is. Volgens het *Interagency Statement* zijn de voorwaarden voor het uitbannen:

- 1 Een brede, lange termijn *commitment*,
- 2 een integrale, multi-sectorale aanpak,
- 3 een aanpak gericht op de gemeenschap, vanuit die gemeenschap.

Een belangrijke bijdrage kan geleverd worden door publieke, liefst collectieve uitspraken tegen vrouwelijke genitale verminking. Met het rapport geven de internationale VN organisaties aan de bestrijding van meisjesbesnijdenis een belangrijk thema te vinden, en

investerings gerechtvaardigd. Een minpuntje van de verklaring is dat het Inter African Committee niet aan bod komt. Dé internationale organisatie die met 28 kantoren op het Afrikaanse continent zich al jarenlang structureel inzet tegen meisjesbesnijdenis. Een opgenomen reactie van deze organisatie zou getuigen van een samenwerking met de 'eigen' gemeenschap, wat volgens het rapport immers één van de speerpunten van het beleid zou moeten zijn.

Beleid in Europese landen, een overzicht

De manier van aanpak en de juridische aspecten rondom meisjesbesnijdenis verschillen in Europa van land tot land. Pharos heeft een *quick scan* uitgevoerd om deze verschillen in kaart te brengen. In het rapport wordt per land de situatie kort beschreven. Daarna komen per thema de verschillen en overeenkomsten ten opzichte van het Nederlandse beleid aan bod.

De zogenaamde dubbele strafbaarstelling is hier een voorbeeld van. Nederland verschilt hierin met de

meeste andere Europese landen. De dubbele strafbaarstelling wordt door veel landen gehanteerd en komt er op neer dat iemand niet voor een strafbaar feit kan worden vervolgd, als dat feit is begaan in een ander land, waar het *niet* strafbaar is. Tot 2006 gold deze regel ook in Nederland. Zo kon het vóór die tijd gebeuren dat Nederlandse meisjes bijvoorbeeld in Mali besneden konden worden, zonder dat de ouders of besnijdsters daarvoor in Nederland een straf riskeerden. In Mali was en is meisjesbesnijdenis immers niet strafbaar. Na een wetsvoorstel van Boris Dittrich (D66), is deze verder op • pag 4

Is vervolging mogelijk?	Nee	Ja, maar alleen als het in het land waar de besnijdenis plaatsvond ook verboden is	Ja, zelfs als het in het land waar de besnijdenis plaatsvond niet verboden is
Nederland			+
Zwitserland		+	
Zweden			+
Portugal	+		
Noorwegen		+	
Groot- Brittannië	+		
Frankrijk		+	
Duitsland			+
Italië		+	
Finland	+		
Griekenland	+		
Luxemburg	+		
België		+	
Denemarken		+	
Oostenrijk		+	
Spanje		+	

dubbele strafbaarstelling opgeheven. Kunnen ouders uit andere Europese landen vervolgd worden als de dochter in een ander land besneden is? De tabel op pagina 3 toont de verschillen met betrekking tot dubbele strafbaarstelling per West-Europees land.

Tenslotte zijn er een aantal overwegingen opgenomen, zoals over lichamelijk onderzoek en meldplicht, maar ook over prevalentie cijfers.

In Europa is grote behoefte aan prevalentie-onderzoek. Slechts een klein aantal landen is in het bezit van dergelijke cijfers. In landen waar deze cijfers voorhanden zijn (Frankrijk, Engeland) is gebleken dat deze in de strijd te-

gen besnijdenis van grote waarde zijn. Het voorhanden zijn van cijfermateriaal kan een impuls geven om tot actiever beleid over te gaan en investeringen rechtvaardigen. In Nederland heeft geen prevalentie-onderzoek plaatsgevonden. Ook is niet bekend hoeveel vrouwen in Nederland besneden zijn. Voor de bestrijding van meisjesbesnijdenis is het van belang een dergelijk onderzoek wel te laten plaatsvinden.

Het rapport 'Vrouwelijke Genitale Verminking in Europa, overzicht en overwegingen' is te vinden op de website meisjesbesnijdenis.nl, in het nieuwsbericht 'Opsporing meisjesbesnijdenis verloopt moeizaam'

FGM waarschuwingsbrief

In gesprekken over meisjesbesnijdenis tussen professionals en ouders uit risicolanden komt regelmatig de zware druk van het thuisfront om de dochter(s) te besnijden aan de orde. Om die reden heeft Pharos een brief opgesteld, die meegenomen kan worden indien de ouders tijdens een vakantie in contact komen met familieleden die hen proberen over te halen. Met de zomervakantie in zicht stelt het Focal point meisjesbesnijdenis ook dit jaar de FGM Waarschuwingsbrief ter beschikking.

Ouders geven aan hun dochters niet te willen laten besnijden, maar de familie in/uit het land van herkomst kan daar anders over denken. Ervaring leert dat dit de veiligheid van de meisjes onder druk kan zetten. Op het moment dat het meisje, bijvoorbeeld in de zomervakantie, de familie daar bezoekt, ontstaat er daadwerkelijk een risico. Het is belangrijk dat de familieleden dáár goed geïnformeerd zijn over de consequenties van een besnijdenis van het meisje. In de brief wordt vermeld dat de ouders in Nederland vervolgd kunnen worden als er iets met het meisje gebeurt.

De brief is beschikbaar in het Arabisch, Amhaars, Somalisch, Frans, Engels en Nederlands. Na het downloaden kan de brief worden uitgeprint op briefpapier van de instelling die de waarschuwingsbrief aan de ouders meegeeft.

De documenten zijn te downloaden op de website meisjesbesnijdenis.nl via het hoofdmenu:

Focal Point – Materiaal – Waarschuwingsbrief.

In mei is een voorbeeldbrief verzonden naar alle GGD'en, scholen (basisonderwijs), AMK's, ambassades etc. Indien u een exemplaar wenst te ontvangen, stuurt u dan een e-mail naar c.berg@pharos.nl.

Affiche Amnesty International

Affiche gemaakt in opdracht van Amnesty International Zweden. meer foto's op <http://commercialarchive.com/node/141832>

FOTO: NIKLAS ALIM, MATTIAS NILSSON, VOSTRO

Poem on Female Genital Mutilation, Dahabo Elmi Muse

The world of feminine sorrow

Dit gedicht heeft de eerste prijs gewonnen in de gedichtenwedstrijd voor vrouwelijke dichters uit Benadir, het zuidelijke deel van Somalië. Het is voorgedragen tijdens de slotceremonie van de internationale conferentie over de afschaffing van fgm, gehouden in 1988 te Mogadishu, Somalië.

Pharaoh, who was cursed by God
Who did not hear the preaching of Moses
Who was led astray from the good word of Torah
Hell was his reward
Drowning was his fate
The style of mutilation
butchering, bleeding, veins dripping with blood!
This loathsome act never cited by the prophet nor
acknowledged by the Hadith!
non-existing in Abu Hureya
No Muslim ever preached it!
Past or present, the Koran never preached it
This 'Pharaonic mutilation'
And if I may think of my wedding night,
awaiting me are caresses, sweet kisses,
hugging, and love?
No. Never!
Awaiting me is pain, suffering and sadness.
In my wedding bed there I lie groaning,
curling like a wounded animal, victim of feminine pain
At dawn awaiting me-ridicule
My mother announces
yes, she is a virgin!
When fear gets hold of me
When anger seizes my body
When hate becomes my company or companion
I get feminine advice, it is only feminine pain, they say
and feminine pain perishes like all feminine things!
The journey continues, or the struggle continues
as modern historians say
As the good tie of marriage matures
Submit and sorrow subsides
My belly becomes like a balloon

A hope, a new baby, a new life
Ah, a new life endangers my life
A baby's birth is death and destruction for me!
It is what my grandmother called the three feminine sorrows
and if I may recall my grandmother said:
the day of mutilation, the wedding night and the birth
of a baby are the three feminine sorrows
As the birth bursts from me: And I cry for help,
the battered flesh
tears again
No mercy, push they say! It is only feminine pain and
feminine pain
perishes like all feminine things!
When the spouse decides the break the good tie
when he concludes divorce and desertion
I retire with my wounds
And now, hear my appeal!
Appeal for dreams broken
Appeal for my right to live as a whole human being
Appeal to you and all peace-loving people
Protect, support, give a hand
to innocent little girls, who do no harm, trusting and
obedient to their parents, elders
and all they know are only smiles
Initiate them to the world of love,
not to the world of feminine sorrow!

Herstel In de vorige uitgave van deze nieuwsbrief stonden onjuiste persoonsgegevens bij deze foto vermeld. Dit is mevrouw Ambara Hashi Nur, voorzitter van de *Somali Women Organisation* in Denemarken.

Interview met Soedanese sleutelpersonen

Hawa is voorzitter van de stichting Soedania, die de belangen van Soedanese vrouwen in Amsterdam behartigt. Een groot aantal Soedanese vrouwen is, net als Hawa zelf, besneden. Hawa heeft, nadat ze uit Soedan wegging, elf jaar in Yemen gewoond. Haar man is vanuit dat land als politiek vluchteling naar Nederland uitgeweken. Hawa en haar drie kinderen konden pas twee en een half jaar later, in 2001, volgen. Dat was een erg zware tijd voor haar.

Haythem is sinds 1999 in Nederland. Hij is juridisch medewerker van Vluchtelingenwerk Nederland, is getrouwd en heeft twee jonge kinderen.

Dalia is een dochter van Hawa, en actief in de voorlichting over meisjesbesnijdenis aan jongeren. Zij komt pas later in het gesprek erbij, omdat ze eerst haar kind thuis moest brengen. We praten in de crêcheruimte van het Wereldpand in Amsterdam.

Hoe pakken jullie de huisbezoeken aan?

Hawa: 'Wij Soedanese vrouwen kennen elkaar, dat maakt het makkelijker om iemand te bellen: 'hé, zal ik eens langs komen?' Ik zeg niet tevoren dat het over meisjesbesnijdenis gaat. We praten over van alles, en dan komt dat onderwerp ook aan de orde. Soms is het wel eens moeilijk, bijvoorbeeld als je met de man moet praten. De mannen ken ik niet allemaal. Dan kom je binnen en vraagt de man 'waarom komt zij?' Dan zegt de vrouw (die dat al aanvoelt): 'zij komt over meisjesbesnijdenis praten', waarop de man reageert: 'dat is helemaal niet nodig'. Er was een man, trouwens geen vader van kleine kinderen, die vóór besnijdenis was. Die geloofde dat het van de religie moest. Ik probeerde hem te overtuigen, maar daar ben ik niet in geslaagd.'

Haythem: 'Via een vriend hoorde ik van iemand, die naar Soedan zou gaan en daar van plan was zijn dochtertje te laten besnijden. Ik heb die vriend alle argumenten in handen gegeven om dat niet te laten gebeuren, en 't is hem gelukt!'

Hawa: 'In Darfur gaat het echt heel anders. Meisjesbesnijdenis is amper een item. Er is geen water, mensen gaan dood, hoezo zeur je over besnijdenis?'

Haythem: 'Bij de Soedanezen zijn zowel de commu-

nisten als extreemrechts tegen meisjesbesnijdenis. De communisten met de argumenten: eerbied voor het lichaam, vrijheid van de vrouw. Extreemrechts zegt: het staat niet in de Koran, dat er besneden moet worden. Het idiote is dus, dat wij – met onze strijd tegen meisjesbesnijdenis – steeds in een van die twee hokken worden geplaatst. We moeten wel communist zijn, en anders dus extreemrechts. (Lachend) Een belangrijk figuur van extreemrechts heeft een zoon die communist is. Die zoon werkt met ons in het vgv-project. Dát vindt de vader best, maar niet dat ie communist is.'

En op voorlichtingsbijeenkomsten, begin je dan ook eerst over iets anders?

Hawa: 'Je moet je voorstellen dat wij nogal wat voorlichtingsbijeenkomsten organiseren. Als dat steeds alleen maar over meisjesbesnijdenis zou gaan, zouden er weinig mensen meer komen. We hebben steeds een ander trekpleister, het gaat over het suikerfeest, of het offerfeest, er is lekker eten, muziek. En na de pauze hebben we 't over meisjesbesnijdenis.'

Hoe is de situatie rondom meisjesbesnijdenis in Soedan?

Haythem: 'In Soedan wordt nog steeds zo'n 80% van de

In de schijnwerpers

In deze en de volgende nieuwsbrieven worden medewerkers van zelforganisaties, die betrokken zijn bij het preventieproject vrouwelijke genitale verminking (vgv) geïnterviewd. *Ien van Nieuwenhuijzen* spreekt in deze aflevering met Soedanese sleutelpersonen van Stichting Soedania - Soedanese gemeenschap Nederland.

Andere organisaties die de revue gaan passeren:

EVAO - Eritrese Vereniging Amsterdam & omstreken
EJSVAO - Eritrese jongeren studentenvereniging Amsterdam & omstreken

Stichting DIR - Ethiopische vluchtelingenorganisatie
Stichting EVA - Ethiopische organisatie voor vrouwen in Amsterdam

FSAN - Federatie van Somalische associaties Nederland
SOMVAO - Somalische vereniging Amsterdam & omgeving
IFTIN - Stichting Somalische vrouwen in Amsterdam.

FOTO: IEN VAN NIEUWENHUIZEN

Van links naar rechts: Hawa, Dalia en Haythem

meisjes besneden. Sinds 1938 was er een wettelijke regeling, waardoor meisjesbesnijdenis in het strafrecht kwam. Helaas is die wet, met de komst van nieuwe machthebbers, in 1983 veranderd, minder hard geworden. Daardoor zijn er allerlei ontsnappingen mogelijk. Op de El Ahfad (universiteit) hebben ze een voorlichtingsproject. Vergeleken met wat wij doen is dat héél zwaar werk.'

Hawa: 'We zouden ze ontzettend graag willen steunen. Door met een karavaan het land door te trekken, met beeldmateriaal, en zeker ook met theater. Maar ja, daar is geld voor nodig.'

Zouden jullie daar dan toestemming voor krijgen?

Haythem: 'Vorig jaar is er ook een karavaan het land door getrokken, met voorlichtingsmateriaal over vrede en democratie. Dus het is mogelijk.'

Doen jullie zelf ook iets met theater?

Hawa: 'We hebben hier vijf Soedanese acteurs. Twee er van zijn betrokken bij het vgv-project. Het zou heel goed zijn om een theaterstuk te hebben voor de voorlichtingsavonden, maar daar zijn we nog niet toe gekomen. Het is allemaal vrijwilligerswerk, en dat heeft z'n grenzen.'

Hoe gaat de voorlichting aan jongeren?

Dalia: 'We organiseren bijeenkomsten voor jongeren rond de 20 jaar. Ze hebben weinig kennis over alle gevolgen van besnijdenis, daardoor zijn ze nog te beïnvloed-

baar, vooral als ze in Soedan komen. Wij willen dat hun besluit om niet tot besnijdenis over te gaan goed onderbouwd is. Het is heel belangrijk dat die voorlichting dóór jongeren gebeurt. Iedereen praat er dan makkelijk en open over. Zodra er een oudere bij komt, worden ze passief. Er is één jonge man, die pal vóór besnijdenis is. Die komt elke keer en verdedigt steeds weer zijn mening. Naarmate de anderen hem tegenspel geven, verhardt hij in zijn standpunten. Maar verder gaat het goed. Er zijn altijd wel jongeren, die na afloop mee willen helpen om de volgende bijeenkomst te organiseren.'

Waarom moeten jullie die voorlichting doen, waarom niet ook autochtone Nederlanders?

Haythem: 'Als autochtone Nederlanders het zouden doen, zou de reactie meteen zijn: jullie willen onze waarden en normen afpakken.'

Wantrouwen?

Hawa: 'Ja, maar ook het terechte idee, dat jullie het niet echt kunnen begrijpen. Wij zijn ervaringsdeskundigen. We kunnen ook ons eigen persoonlijke verhaal vertellen. Mijn eerste huwelijksnacht was vreselijk. Toën, op dát moment, heb ik besloten: mijn dochters niet!'

Maar jullie hebben wel met autochtone Nederlanders te maken. Hoe gaat dat bijvoorbeeld bij artsen?

Haythem: 'De ervaringen van mijn vrouw zijn oké.'

Hawa: 'Ik moest een uitstrijkje laten maken. Mijn huisarts schrok de eerste keer erg. Hij begon verder op • pag 8

te vragen en te praten en hield niet meer op. En ik lag daar maar.'

Hoe is de samenwerking met de GGD en het vgv-project?

Haythem: 'Ik vind dat de GGD een goede aanpak heeft, en dat de samenwerking met ons ook goed gaat.'

Hawa beaamt dit.

Is er een verband tussen integratie en meisjesbesnijdenis?

Dalia: 'Dat is heel erg belangrijk. De meeste jongeren zijn redelijk goed geïntegreerd, en dat speelt zeker een rol in hun mening over besnijdenis.'

Hawa: 'Bij ouderen ligt dat moeilijker. Als ze voornamelijk onder elkaar blijven, gaat het bewustwordingsproces over meisjesbesnijdenis langzamer. Wij brengen dan ook een gecombineerde aanpak in praktijk.'

Jullie waren ook op 6 februari in Den Haag bij de Zero Tolerance Dag. Wat vond je van Adelheid Roosen, die stelde dat vrouwen allereerst zelfstandig moeten worden, economisch en psychisch onafhankelijk van hun man?

Haythem: 'Ik vind ook dat vrouwen zelfstandig moeten worden, maar ik zie het als een einddoel. Dus net andersom als Roosen. We proberen via voorlichting over meisjesbesnijdenis en andere zaken hun bewustzijn te veranderen. Via kleine stapjes gaan ze zelf nadenken en steeds een beetje zelfstandiger worden.'

Wat vinden jullie van sancties op meisjesbesnijdenis? Straf, gevangenis?

Haythem: 'Er moet goede controle komen. En ja, op meisjesbesnijdenis moet gevangenisstraf staan. En verlies van voogdij. Ook als de besnijdenis in het buitenland wordt uitgevoerd. Probleem is hoe mensen te vervolgen, die niet de Nederlandse nationaliteit hebben. Maar het uitvoeren van de wet is het ultieme middel. Het zou goed zijn, als de preventie zó'n vlucht neemt dat de straf niet of nauwelijks hoeft te worden toegepast.'

Hawa: 'Daar ben ik het helemaal mee eens. Het bespreekbaar maken van meisjesbesnijdenis, het opheffen van de taboes daaromheen, blijft verreweg het belangrijkste. Ook de imams hebben daar een verantwoordelijke taak in.'

Hebben jullie nog wensen voor je werk?

Hawa, Haythem en Dalia willen graag meer sleutelpersonen, een training in gesprekstechnieken, met name in overtuigingsstechnieken en last but not least: meer financiële armslag om hun werk goed uit te kunnen voeren! ●

Focal point bijeenkomst 'Baas over eigen vagina'

Een onderbelicht aspect van vrouwelijke genitale verminking is hoe het zich verhoudt tot feminisme. Mogen vrouwen zelf bepalen hoe hun vagina eruit ziet? Of moet de overheid dit ontmoedigen of zelfs verbieden? Is feminisme bruikbaar als strategie om vrouwenbesnijdenis te bestrijden?

Er zijn feministische argumenten vóór vrouwenbesnijdenis, maar ook tegen. Wanneer we deze vrouwen niet beschouwen als passieve slachtoffers van hun cultuur, wat zegt dat dan over hun eigen rol als vrouw? Prof. Dr. Sawitri Saharso houdt een inleiding over vrouwelijke genitale verminking, feminisme en cultuur, en daagt de deelnemers uit in een discussie. Zij is onder andere bijzonder hoogleraar Intercultureel Bestuur bij de Faculteit Bestuurskunde van de Universiteit Twente. ●

Informatie over deze bijeenkomst

Focal point meisjesbesnijdenis organiseert regelmatig bijeenkomsten, waarbij meisjesbesnijdenis via een thema wordt belicht en besproken. Ze vinden plaats in het pand van Pharos.

Datum: maandag 16 juni 2008, van 18.00 tot 21.15 uur

Locatie: Pharos Herenstraat 35 3512 KB te Utrecht

Aanmelden: c.berg@pharos.nl

Er zijn geen kosten verbonden aan deelname.

Colofon Jaargang 3, nummer 2 - 2008

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Focal point meisjesbesnijdenis. Eindredactie: Eelco Gorter Aan deze nieuwsbrief werkten mee: Agnes Verhulst, Ien van Nieuwenhuijzen, Shamsa Said en Hiske van den Bergh Focal point meisjesbesnijdenis is een initiatief van Pharos Postbus 13118 3507 LH Utrecht telefoon 030 234 98 00 focalpointmeisjesbesnijdenis@pharos.nl www.meisjesbesnijdenis.nl www.pharos.nl Vormgeving: Studio Casper Klaasse Druk: A-D Druk

Focal point
meisjes-
besnijdenis